

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Jarocinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Paweł Warczyński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Wlazik

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. w Jarocinie na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1. dokonać podziału majątku wspólnego P. G. i Z. G. w ten sposób, że na rzecz P. G., syna M. T. i H. przyznać własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w J., położonego w J. przy ulicy (...),
2. tytułem spłaty zasądzić od P. G. na rzecz Z. G. kwotę 60.000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) płatną w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w płatności,
3. oddalić wniosek w przedmiocie rozliczenia roszczeń związanych z posiadaniem lokalu,
4. kosztami postępowania obciążyć zainteresowanych po 1/2 i w związku z tym nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Jarocinie) kwoty:
 - a) od wnioskodawcy 46,01 zł,
 - b) od uczestniczki postępowania 1023 zł.

SSR Paweł Warczyński

I Ns 42/15

UZASADNIENIE

P. G. wniósł o podział majątku wspólnego jego oraz Z. G.. Wskazał, iż w skład ich majątku wspólnego wchodzi wyłącznie prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w J. przy ulicy (...). Wniósł o przyznanie lokalu o wartości 100 000 zł na jego rzecz ze spłatą udziału uczestniczki postępowania oraz (alternatywnie) o zarządzenie sprzedaży lokalu. Wniósł także o zasądzenie od uczestniczki postępowania zwrotu poniesionych kosztów postępowania. Po deklaracji uczestniczki o możliwości przejęcia lokalu przez nią ze spłatą jego udziału w terminie 6 tygodni (k.115), zmienił

stanowisko, godząc się z tą propozycją (k. 182). Wobec wycofania się przez uczestniczkę z tej propozycji, na ostatniej rozprawie (k.86v) powrócił do swego pierwotnego stanowiska.

Uczestniczka postępowania Z. G. w piśmie z dnia 27.02.2015 r. (k.17 – 22) wskazała, iż w skład majątku wspólnego, poza lokalem mieszkalnym, wchodzi szereg nakładów na nieruchomości osób trzecich, związanych z prowadzonymi przez wnioskodawcę różnymi formami działalności gospodarczej. Wnosiła o przyznanie lokalu mieszkalnego na jej rzecz bez obowiązku spłaty wnioskodawcy. Wnosiła także o obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania. Na rozprawie w dniu 09.04.2015 r. (k. 31) wyjaśniła swe roszczenia i wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. Po zgłoszeniu się pełnomocnika uczestniczka postępowania wniosła o rozliczenie nakładów poczynionych przez nią z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci uiszczonej łącznej kwoty (...),15 na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej z tytułu czynszu administracyjnego oraz podatku od nieruchomości od dnia ustania wspólności małżeńskiej do maja 2016 r. (k. 109). Na rozprawie w dniu 14.06.2016 r. wniosła o przyznanie mieszkania na jej rzecz i zobowiązała się dokonać spłaty na rzecz wnioskodawcy w terminie 6 tygodni (k. 115). Na rozprawie w dniu 20.09.2016 r. (k. 119) podtrzymała to stanowiska i oświadczyła jednocześnie, iż prawo do lokalu jest jedynym elementem majątku wspólnego. Ostatecznie zeznając na rozprawie w dniu 06.12.2016 r. (k. 186) stwierdziła, iż spłatę może uiszczać w ratach miesięcznych po 400 zł miesięcznie.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 18.08.2015 r. (k.47) Sąd oddalił wniosek uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym zainteresowanych.

Sąd ustalił, co następuje:

Małżeństwo P. G. i Z. G. trwało od dnia 22.04.1978 r. i ustało z dniem 09.06.2005 r. wskutek uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód. W trakcie trwania małżeństwa między zainteresowanymi obowiązywał ustawowy ustrój wspólności małżeńskiej.

(Dowód: okoliczności bezsporne, wyrok k. 76 w aktach I C (...))

W trakcie trwania małżeństwa zainteresowani dorobili się wyłącznie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w J., położonego w J. przy ulicy (...) Wartość prawa do tego lokalu wynosi 120 000 zł.

(Dowód: okoliczności bezsporne, zeznania zainteresowanych k. 45 – 46, opinia biegłego A. K. k. 65 - 81)

W lokalu mieszkalnym przy ulicy (...) zainteresowani mieszkali wspólnie do 1994 r. Po tej dacie wnioskodawca wyprowadził się z mieszkania i pozostała w nim wnioskodawczyni wraz z synem. Z czasem w mieszkaniu tym zamieszkała rodzina syna zainteresowanych, a wnioskodawczyni wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania w 2014 r. W chwili obecnej mieszkanie jest w posiadaniu syna zainteresowanych. Na tle korzystania z mieszkania zainteresowani nie mieli żadnych konfliktów i akceptowali powstały stan rzeczy. Żadne z nich nie zgłaszało z tego tytułu wzajemnych roszczeń czy to z tytułu wyłącznego korzystania z lokalu czy to z tytułu kosztów jego utrzymania. Uczestniczka postępowania wraz z synem była kilkakrotnie pozwana przez Spółdzielnię Mieszkaniową i przeciwko niej zapadały nakazy zapłaty. Uczestniczka postępowania uiszczała na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej wiele opłat z tytułu czy to kosztów jego utrzymania czy też wynikających z orzeczeń sądowych zapadłych przeciwko uczestniczkę postępowania (względnie jej syna).

(Dowód: zeznania uczestniczki postępowania k. 186, dowody wpłat k. 123 – 180, notatka k. 185)

Powyższy stan faktyczny był między zainteresowanymi bezsporny. Przedmiotem sporu w końcowej fazie postępowania pozostał jedynie fakt poniesienia przez uczestniczkę postępowania nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny zainteresowanych. W tym zakresie jednak wnioskodawczyni ograniczyła się wyłącznie do przedłożenia dowodów wpłat bez wskazania jakich zobowiązań one dotyczyły. Ostatecznie Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie całości materiału zgromadzonego w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 31 krio z chwilą zawarcia małżeństwa z mocy ustawy powstaje między małżonkami wspólność majątkowa obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Do majątku wspólnego należą min. pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków. Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Stosownie do treści art. 33 krio do majątku osobistego każdego z małżonków należą min. przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności majątkowej, nabyte przez darowiznę, dziedziczenie oraz przedmioty majątkowe uzyskane w zamian za składniki majątku osobistego.

Z chwilą rozwiązania małżeństwa ustaje między małżonkami istniejąca do tej pory wspólność majątkowa. Od tej chwili do majątku, który był objęty wspólnością stosuje się przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z modyfikacjami zawartymi w przepisach art. 42 i n. krio (art.42 krio).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego odpowiednie zastosowanie z mocy przepisu art. 567 § 3 kpc znajdują, wskutek tzw. podwójnego odesłania, przepisy dotyczące zniesienia współwłasności. Tym samym zgodnie z art. 622 § 2 kpc Sąd w pierwszym rzędzie stosuje sposób podziału majątku zgodnie wskazany przez zainteresowanych. W braku takiej zgody Sąd dokonuje wyboru sposobu podziału proponowanych przez zainteresowanych.

W przedmiotowej sprawie sposób podziału sprowadzał się do propozycji przejęcia prawa do lokalu przez jednego i drugiego z zainteresowanych ze zobowiązaniem się do uiszczenia spłaty. Propozycja uczestniczki postępowania ostatecznie upadła na ostatniej rozprawie wobec wskazania przez uczestniczkę postępowania braku realnej możliwości dokonania spłaty udziału wnioskodawcy oraz wskazania okresu rozłożenia spłaty na raty ponad maksymalny termin wynikający z art. 212 § 3 kc. Tym samym pozostała wyłącznie propozycja wnioskodawcy. Biorąc to pod uwagę Sąd w punkcie 1. przyznał na rzecz wnioskodawcy spółdzielcze własnościowe prawo do przedmiotowego lokalu mieszkalnego.

Biorąc pod uwagę ustaloną przez biegłego i niekwestionowaną przez zainteresowanych wartość tego prawa Sąd w punkcie 2 zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania spłatę w wysokości 60 000 zł, tj. połowy wartości tego prawa. Termin uiszczenia spłaty Sąd ustalił zgodnie z żądaniem wnioskodawcy uznając, iż termin ten nie narusza w żaden sposób interesów uczestniczki postępowania.

Art. 45 krio reguluje sprawę wzajemnych roszczeń małżonków, związanych z przepływem środków pomiędzy ich majątkiem wspólnym, a majątkami osobistymi. Przepis ten mówi, iż każdy z małżonków winien zwrócić wydatki i nakłady poczynione na jego majątek osobisty z majątku wspólnego (z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty przynoszące dochód). W zdaniu drugim przepis ten umożliwia każdemu z małżonków żądanie zwrotu wydatków i nakładów na majątek wspólny ze swoich majątków osobistych. Ciężar udowodnienia faktu poniesienia tych nakładów ciąży na małżonku domagającym się zwrotu i to w myśl ogólnych reguł dowodowych (art.6 kc). W przedmiotowej sprawie uczestniczka postępowania swoich twierdzeń, dotyczących poniesienia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny nie udowodniła, a zatem Sąd w punkcie 3 postanowienia oddalił to żądanie.

Roszczenia byłych małżonków z tytułu posiadania wspólnego lokalu po ustaniu wspólności małżeńskiej podlegają rozliczeniu na podstawie art. 618 kpc. Zgłoszone przez uczestniczkę postępowania w niniejszej sprawie roszczenie nie może zostać uwzględnione. Roszczenie to sprowadzało się do żądania zasądzenia od wnioskodawcy połowy uiszczonych przez uczestniczkę postępowania kosztów utrzymania wspólnego lokalu mieszkalnego. Przed wszystkim podnieść należy, iż zdaniem Sądu w sposób dorozumiany zainteresowani zawarli umowę quod usum dotyczącą wspólnego mieszkania, a polegającą na modyfikacji zasad dotyczących udziału współwłaścicieli w pożytkach i wydatkach (wynikających z art. 206 kc). Wniosek taki należy wyprowadzić z faktu, iż stan posiadania mieszkania trwa od ponad dwudziestu lat nie budząc żadnych wątpliwości u żadnego z zainteresowanych. Uczestniczka postępowania nie kwestionowała pozywania jej z tytułu kosztów utrzymania mieszkania i nie żądała dopozwania wnioskodawcy,

ani też nie domagała się od niego przez ten czas żadnych świadczeń. Również wnioskodawca nie domagał się (i nie domaga do chwili obecnej) od uczestniczki postępowania rozliczenia pożytków z tytułu wyłącznego korzystania z mieszkania. Umowa quod usum nie wymaga formy szczególnej i bez wątpienia może zostać zawarta również w sposób dorozumiany (zob. rozważania SN w postanowieniu z 19.05.2016 r. w sprawie III CSK/15 Legalis 1472915). Skoro, zatem zainteresowani milcząco ustanowili sposób korzystania z nieruchomości wspólnej, nie mogą teraz domagać się jego rozliczenia.

O kosztach sądowych Sąd orzekł zgodnie z regułą art. 520 § 1 kpc i uznając równy stopień zainteresowania w rozstrzygnięciu przedmiotowej sprawy, obciążył zainteresowanych kosztami postępowania po połowie. Suma kosztów postępowania wyniosła w sprawie 2469,01 zł i obejmowała należną opłatę sądową od wniosku i koszty opinii biegłego. Uwzględniając, iż wnioskodawca uiścił opłatę sądową od wniosku w pełnej wysokości, Sąd nakazał ściągnięcie od zainteresowanych na rzecz Skarbu Państwa brakujących części tych kosztów.

SSR Paweł Warczyński